

EVOLUCIÓ DE LA MOROSITAT

Introducció

S'entén per morositat l'incompliment dels terminis contractuals i legals de pagament de deute derivats de l'execució d'un acord, conveni o contracte.

L'efecte principal de la morositat consisteix en la meritació del dret a indemnització del creditor pels danys i perjudicis que el retard li ocasioni, i que consistirà en el compliment de l'obligació de pagament del deute principal sense perjudici del dret a exigir els interessos corresponents referenciats en l'interès legal del diner.

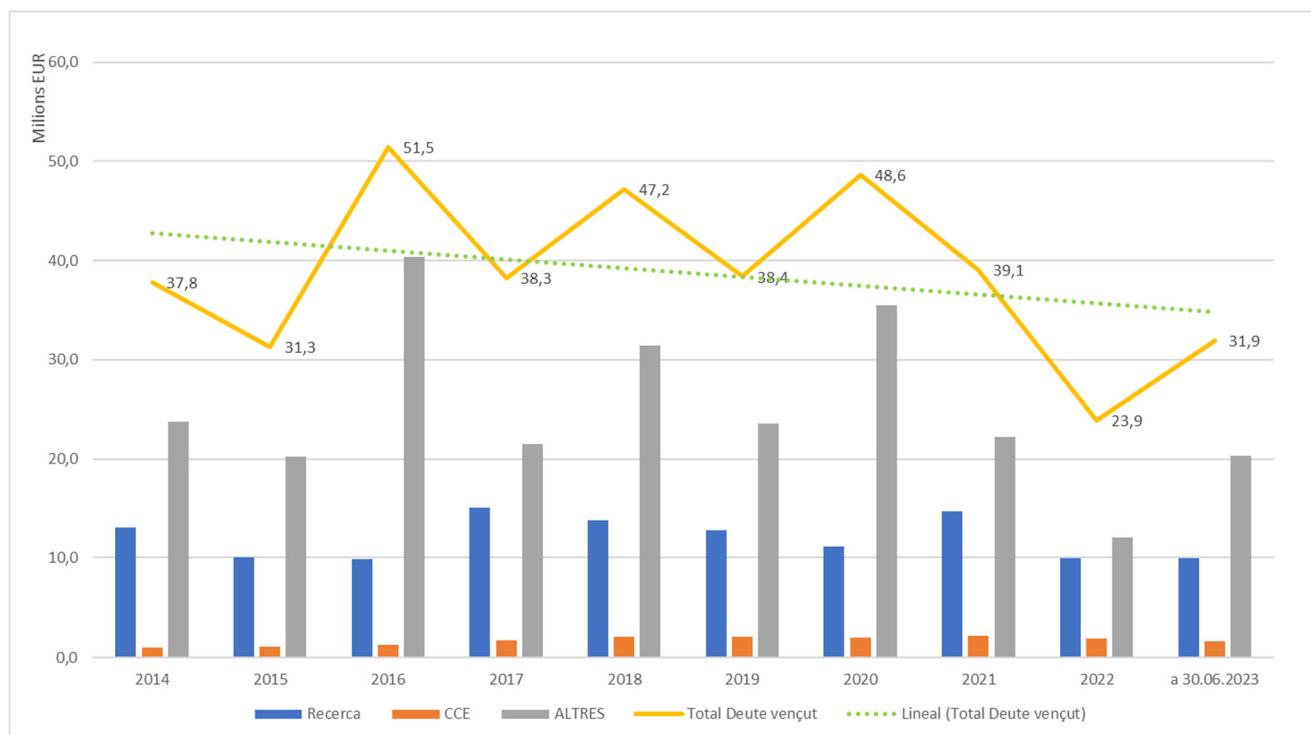
La morositat limita la tresoreria disponible, a més de produir altres perjudicis econòmics i administratius.

El 2018 es va informar a òrgans de govern del document "Directrius per a la reducció i gestió de la morositat" de la UPC, que va emparar l'adopció d'una sèrie de mesures preventives, que són la base per a la seva reducció posterior.

Recentment s'ha aprovat a Consell de Govern un nou document de directrius, on es completen els processos descrits i es reafirma la necessitat d'actuar coordinadament des de totes les unitats de la Universitat.

EVOLUCIÓ GLOBAL

Les dades extretes de la comptabilitat mostren com la tendència ha estat decreixent en el període 2014 a 2023.

Aquests imports inclouen ingressos procedents de la facturació per prestacions de serveis i també per subvencions meritades però no cobrades.

Els àmbits de reclamació són:

- Recerca: projectes gestionats per l'Àrea de Recerca (Servei de Gestió Econòmica RI)
- CCE: Convenis de Cooperació Educativa: facturació de l'overhead (À. Docència-SGA)
- Altres: ingressos de la Generalitat en concepte de transferències per al funcionament; de subvencions de Ministeris (bàsicament de convocatòries de personal) i altres de l'àmbit de la Generalitat; facturacions dels serveis prestats per les unitats de la universitat (lloguers, patrocinis, etc.) diferents dels àmbits anteriors (À. Economia-SE, SCG i UTGs)

El volum d'ingressos procedents de transferències i subvencions de la Generalitat de Catalunya condicionen la volatilitat de l'import total pendent de cobrament al tancament dels exercicis. S'observa el 2016 quan es va rebre una subvenció de PIU extraordinària per la construcció del campus del Besòs. A 30 de juny s'ha considerat la part meritada (6 mesos) de les transferències concedides per la Generalitat però no cobrades (PIU, increment retributiu 2023 i relleu generacional PDI).

ANÀLISI PER TIPUS DE DEUTORS

El següent quadre mostra el Deute vençut pendent de cobrar per tipus de deutors.

(en Milions EUR)

DEUTOR / ANY	2018	2019	2020	2021	2022	a 30.06.2023
MINISTERI	6,3	6,2	6,3	10,2	5,0	5,0
ALTRES ESTAT	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,4
GENERALITAT	28,0	19,8	30,3	18,5	8,0	16,3
ALTRES GENCAT	1,6	1,5	1,4	1,7	1,8	1,6
ALTRES ADMIN	1,3	1,3	1,4	0,7	0,7	0,5
ADMLOCAL	0,7	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2
EMPRESSES	7,7	7,7	7,5	7,2	6,8	6,3
PERSONES	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
ESFL	0,6	0,4	0,5	-0,4	0,3	0,6
EUROPA	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4
EXTERIOR	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5
Total general	47,2	38,4	48,6	39,1	23,9	31,9

El deutor MINISTERI es refereix a ingressos de recerca rebuts de l'Estat des dels diferents ministeris i darrerament l'Agència Estatal d'Investigació.

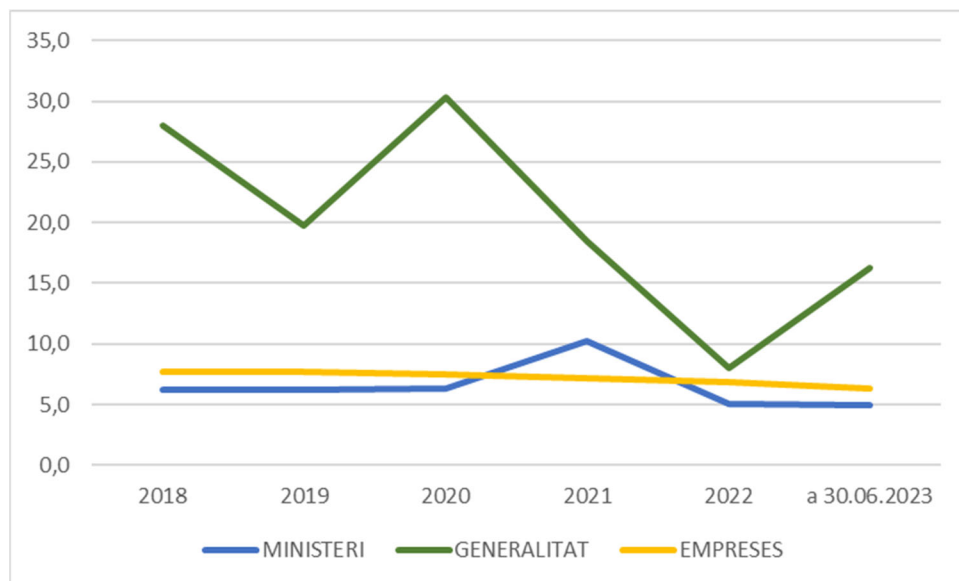
Generalitat inclou les transferències i subvencions. Altres Generalitat inclou les entitats del sector públic de la Generalitat, com les universitats i el CIMNE.

L'apartat Empreses es refereix a les ubicades al territori espanyol.

Els apartats Europa i Exterior contenen bàsicament operacions amb empreses però d'un import relativament molt inferior.

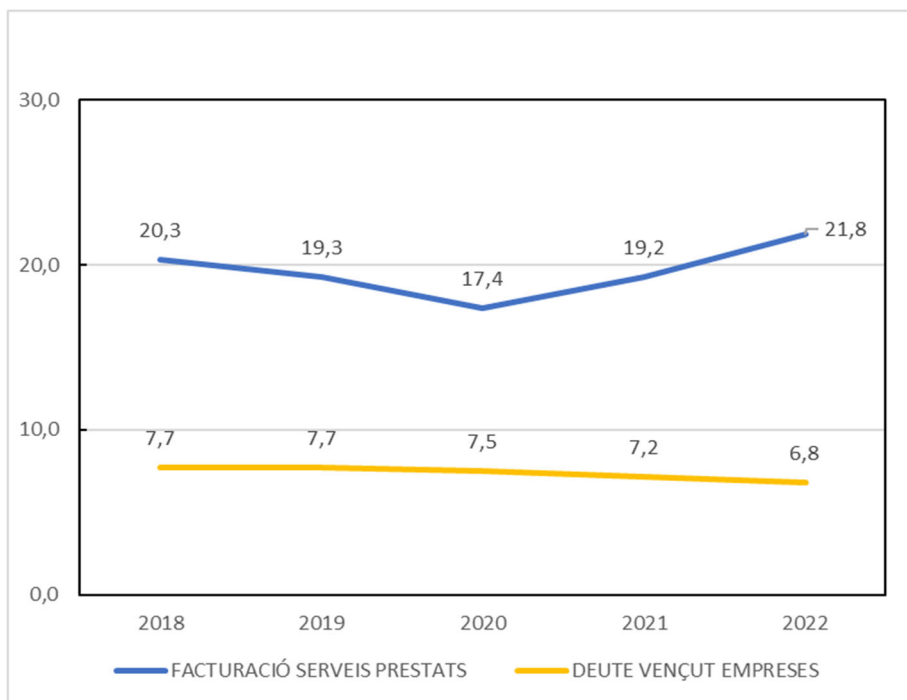
Per tant, el deute es concentra en tres epígrafs, al següent gràfic se'n mostra l'evolució.

(en Milions EUR)

En comparar les dades del deute amb els ingressos per prestacions de serveis facturats en el mateix període s'aprecia millor l'impacte de les mesures per contrarestar la morositat implantades progressivament i que es descriuen a continuació.

(en Milions EUR)

Accions adoptades conjuntament des Recerca-Servei de Gestió de la Innovació (SGERI), CCE-Servei de Gestió Acadèmica i Àrea d'Economia-Servei d'Economia i Servei de Control de Gestió

1. Elaboració del Document informatiu de les Directrius per la reducció i gestió de la morositat

El 2017 es va impulsar des de l'Àrea d'Economia la creació d'un grup de treball amb participació de les tres àrees participants en les reclamacions que va donar lloc al document que es va informar el novembre de 2018 a òrgans de govern. Es van establir unes mesures preventives i uns criteris d'actuació que es van anar implementant progressivament.

Es va treballar de forma coordinada per compartir informació en relació als deutors morosos i es va establir un sistema per identificar-los a SAP i fer-ne un seguiment de la seva situació.

2. Millores en els mòduls de facturació i deutors de SAP

En paral·lel a l'actualització de les directrius de morositat, al llarg dels anys 2022 i 2023 s'han implementat diverses millores en el mòdul de facturació de SAP (ZFASGERIERC) que permeten que les tasques dels gestors siguin més automàtiques.

- Marcatge de la forma de tramesa de les factures a SAP.
 - Correu electrònic
 - B2B router (facturació electrònica)
 - Altres plataformes pròpies d'empreses, que es gestionen de forma coordinada entre SGERI, SE i SGA.
- Tramesa automatitzada i massiva de les factures al correu informat a SAP o via B2B router (en procés d'increment de l'automatització)
- Generació automàtica de correu de reclamació directament a SAP, marcant la data de reclamació realitzada.
- Descàrrega de les factures de SAP des de l'aplicació de convenis.

3. Aprovació de les Directrius per a la reducció i gestió de la morositat a la UPC. Acord CG/2023/07/33, de 5 de juliol de 2023, del Consell de Govern.

Actualització de les anteriors Directrius amb l'objectiu de modificar els procediments per poder tenir una guia més clara i detallada de les actuacions a realitzar.

Document que ha estat impulsat en el marc de la comissió de morositat presidida per la gerència on participen representants de l'Àrea de Serveis Jurídics i Unitats Transversals de Gestió a més de les tres àrees esmentades.

4. Elevat grau de coordinació del personal tècnic i de les UTGs

Un dels aspectes clau que permetrà la reducció del deute vençut pendent de cobrament és l'elevadíssim grau de coordinació i comunicació existent entre els tècnics del Servei d'Economia, del SGERI i del Servei de Gestió Acadèmica, i els gestors de les UTGs

La tendència a nivell de gestió que s'està consolidant és:

- El deute ha passat de ser el deute del centre, de la unitat, del servei a ser el deute de la UPC.
- S'ha passat de "reclamar les meves factures" a unificar la reclamació de tota la UPC des d'un centre.
- S'ha passat d'enviar la factura, a garantir que la factura arribi al seu destinatari.

S'ha comprovat àmpliament que aquestes mesures incrementen l'efectivitat en els cobraments d'una forma més destacada que a la resta d'accions realitzades.

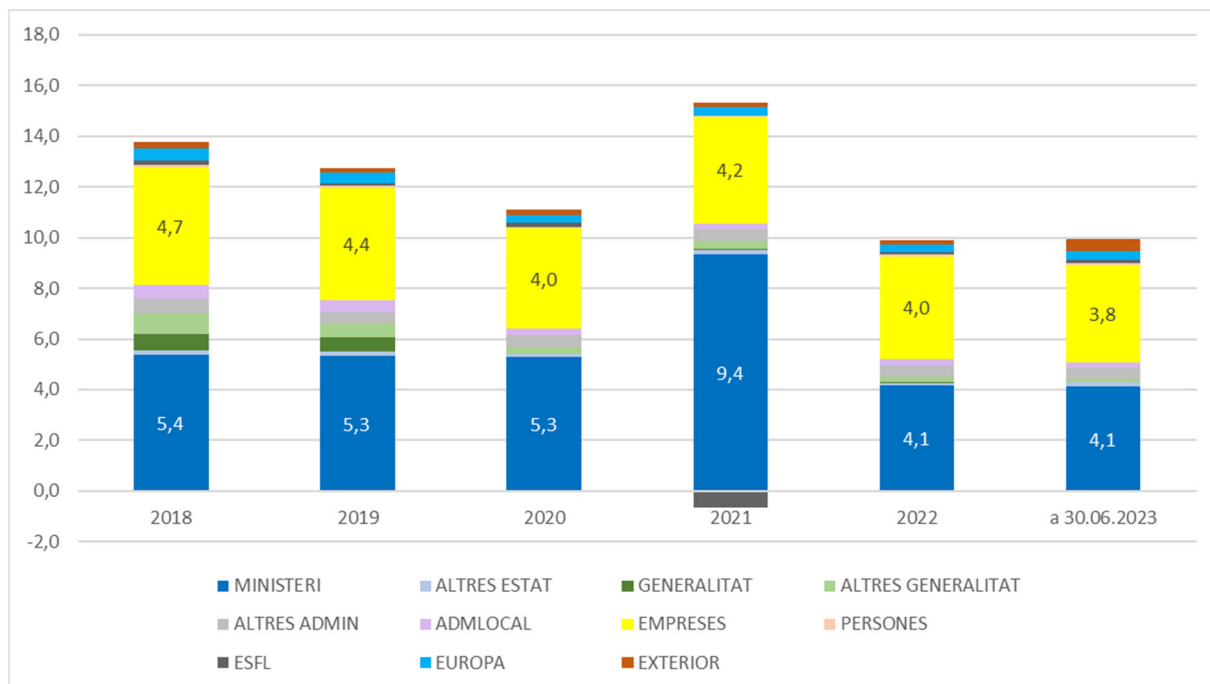
5. Provisió d'insolvències

Al tancament de l'exercici s'estima l'import prudent a provisionar en funció de les característiques del deute de cada àmbit, el qual queda recollit als tancaments pressupostari i financer.

ANÀLISI PER ÀMBITS

Evolució en l'àmbit de la recerca. Aspectes rellevants

Les dades mostren que els imports de morositat més elevats es troben a la facturació a empreses i a les subvencions rebudes dels ministeris encarregats de l'execució de la política del Govern en matèria de recerca científica i tècnica, desenvolupament tecnològic i innovació.

La raó de l'import més elevat pendent de 2021 és la convocatòria UNICO-5G I+D que es va comptabilitzar a 31/12 per 4,1 Milions d'EUR i es va cobrar ja al gener 2022. Cal dir que hi ha documents per valor de 3,5M d'EUROS de subvencions de FEDER que apareixen pendents per raons comptables i que es compensaran amb l'amortització de les bestretes que finançaven els projectes quan el Ministeri ho autoritzi.

L'import negatiu del 2021 d'entitats sense finalitat de lucre (ESFL) es deu a la regularització de l'IVA de les factures de la Junta Constructora del Temple de la Sagrada Família que fa guanyar un contenciós amb Hisenda.

A l'apartat d'empreses, en breu es donarà de baixa deute amb l'empresa DAVALOR per la impossibilitat de cobrar-lo atès que s'ha dissolt la societat, l'import de l'àmbit de recerca és de 1,2 Milions EUROS.

Accions preses per reduir la morositat durant els darrers anys:**1. Canvi de criteri de donar disponibilitat a les factures per contractes de recerca.**

Fins el 2013 les factures de contractes de recerca donaven disponibilitat des del moment de la emissió, en aquest moment es va canviar el criteri i no es generava la disponibilitat fins el moment del cobrament. Aquest fet va implicar una reducció de la morositat i sobretot que no es generessin dèficits per realitzar despeses que no haguessin estat cobrades prèviament.

2. Prevenció de la morositat de projectes col·laboratius

A partir del 2010 es varen convocar per part del Ministerio projectes col·laboratius que es desenvolupaven en el si d'un consorci format per la UPC i d'altres empreses. Una d'aquestes tenia el rol de coordinació i rebia tots els fons s'encarregava de fer la distribució als socis.

En alguns casos alguns dels participants varen entrar en fallida quedant pendent de cobrar la part de la UPC i amb una contingència en el cas de responsabilitat solidaria segons indicaven les bases de la convocatòria.

En l'actualitat l'AEI ja trasllada directament els fons als participants i des de la UPC es fan anàlisis preventius de morositat dels socis participants.

3. Document informatiu de les Directrius per la reducció i gestió de la morositat

A finals de 2018, el gerent va informar al Consell de Govern de l'11 de desembre de 2018 i al Ple del Consell Social el 17 de desembre del mateix any de les Directrius per a la reducció i gestió de la Morositat a la UPC. Aquestes directrius han ajudat a controlar la morositat ja que ha definit un marc d'actuació sobre les accions preventives i la reclamació dels deutes existents.

A destacar els esforços en establir actuacions a dur a terme des del moment de l'oferta i contractació de la prestació fins al cobrament de la factura (informes previs, bloquejos de deutors, formalització de contractes, control de prescripció, etc) i la participació en la reclamació dels deutes de tota la estructura de gestió de la UPC (UTG's, serveis centralitzats, etc) que han facilitat el control de la morositat.

4. Aprovació de les directrius per a la reducció i gestió de la morositat a la UPC. Acord CG/2023/07/33, de 5 de juliol de 2023, del Consell de Govern.

Actualització de les anteriors Directrius amb l'objectiu de modificar els procediments per poder tenir una guia més clara i detallada de les actuacions a realitzar.

5. Provisió per insolvències

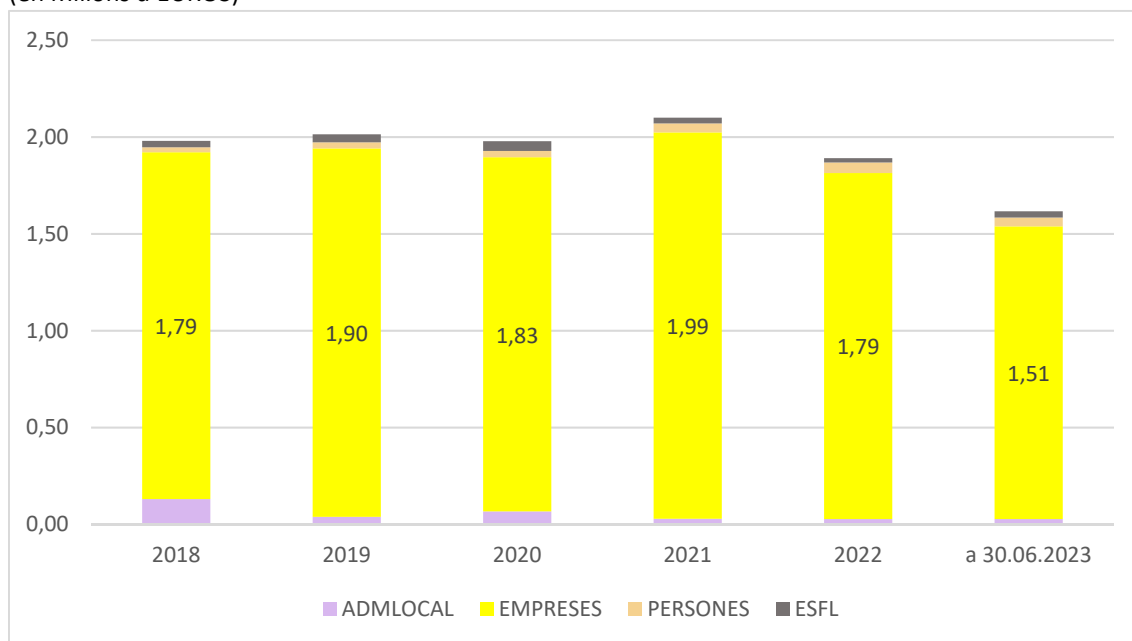
La morositat a la recerca es contempla cada tancament d'exercici i es dota la provisió per insolvències en funció del tipus de projecte i el venciment del deute.

Evolució en l'àmbit de Convenis de Cooperació Educativa. Aspectes rellevants

En el de la facturació per overhead dels convenis de cooperació educativa és clar que els clients són predominantment empreses

L'evolució des del 2018 mostra també un descens de la morositat, en aquest cas a partir de 2021.

(en Milions d'EUROS)

Accions preses per reduir la morositat durant els darrers anys:

1. Curs de formació: "PROTOCOLS DE GESTIÓ I TRACTAMENT DELS COBRAMENTS I LES RECLAMACIONS DELS CONVENIS DE COOPERACIÓ EDUCATIVA UPC"

L'any 2012 el Servei de Gestió Acadèmica i el Servei d'Economia van impartir un curs formatiu adreçat als gestors de pràctiques en empresa dels centres docent. Durant el curs, es van donar indicacions bàsiques de com consultar l'estat de comptes dels deutors a SAP i de com contactar amb les empreses per reclamar deute i negociar el seu cobrament.

2. Document informatiu de les Directrius per la reducció i gestió de la morositat

A finals de 2018, el gerent va informar al Consell de Govern de l'11 de desembre de 2018 i al Ple del Consell Social el 17 de desembre del mateix any de les Directrius per a la reducció i gestió de la Morositat a la UPC. Aquestes directrius han ajudat a controlar la morositat ja que ha definit un marc d'actuació sobre les accions preventives i la reclamació dels deutes existents.

En aquell moment s'estava dissenyant un nou aplicatiu de gestió integral de convenis de cooperació educativa i des del disseny inicial ja es va veure la necessitat de fer un control més automatitzat de la morositat per als gestors de pràctiques

3. Implantació de la borsa de pràctiques dels centres docents i de l'aplicació centralitzada de gestió de pràctiques en empresa.

El juny de 2021 es van posar en marxa les noves aplicacions de gestió integral de les pràctiques en empresa, amb una major sincronia amb SAP via diversos WebServices, que permetien consultar l'estat de morositat de qualsevol deutor que volgués gestionar una pràctica en empresa. D'acord amb les directrius de morositat, es va impedir que les empreses amb marca de morositat i/o bloquejades poguessin informar d'ofertes en les borses de pràctiques o signar convenis.

En una primera fase es va actuar amb les empreses que tenien un deute vençut de més de 270 dies, per progressivament anar disminuint el marge de dies, fins el 180 actuals, i en breu 90. De forma coordinada es va vetllar per que aquest fet no afectés la gestió ordinària de les empreses, però aflorant deutes antics que no s'havien liquidat.

També es van fer esforços, en col·laboració amb les UTGs i els gestors de pràctiques per tal de consolidar la forma de gestionar la reclamació conjunta i coordinada entre tots els agents de la UPC, amb l'objectiu de consolidar la idea de que el deute és de la UPC, no de cada centre docent.

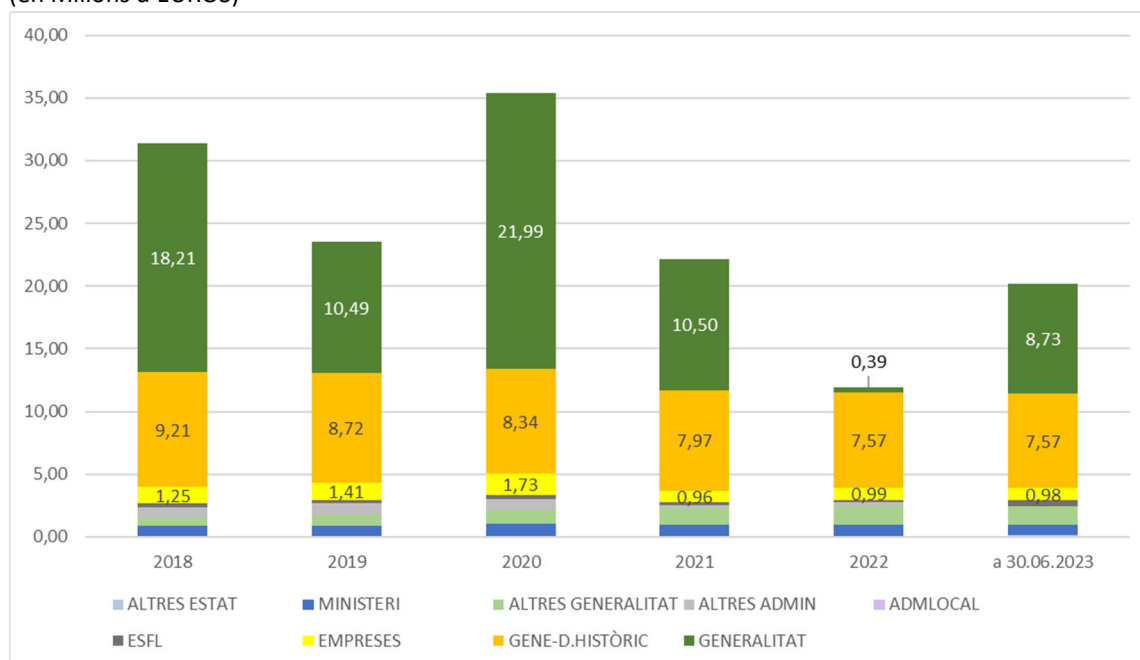
Evolució en l'àmbit d'altres tipus d'ingressos. Aspectes rellevants

En aquest apartat s'inclouen ingressos molt heterogenis.

S'inclouen transferències i subvencions d'ens públics i privats i també facturacions:

- participació a fòrums de centres, patrocinis, convenis de col·laboració
- cessions temporals d'espais Parcs i de les unitats
- prestació de serveis docents, repercussions de costos, etc.)

(en Milions d'EUROS)

Pel que fa a la morositat de les empreses, es veu el descens progressiu des de 2018 amb un repunt el 2020 amb 1,73 Milions d'EUROS per l'efecte de la pandèmia de la COVID, atès que la facturació emesa per lloguer d'espais, celebracions de fòrums dels centres i tota mena d'aquests actes van quedar en suspens i les factures sense cobrar. Aquesta situació va quedar regularitzada durant el 2021 per les accions conjuntes de les UTGs i Servei d'Economia.

Els imports més elevats de deute pendent de cobrar corresponen a la Generalitat de Catalunya per la part de l'anomenat "deute històric" que es redueix cada any a raó de vora 0,4 Milions d'EUROS i també per la part de les transferències que queden pendents de cobrament a 31.12. En els darrers anys s'observa una voluntat de satisfer els imports meritats al finalitzar l'exercici. El 2020 torna a ser a un cas excepcional, en part pel repartiment de fons COVID els darrers dies de l'any.

Accions preses per reduir la morositat durant els darrers anys des de l'Àrea d'Economia:

1. **Configuració a SAPFICO d'informes per consultar la morositat:** s'han dissenyat i posat a disposició de les unitats eines per a la consulta de la morositat per centre i per saber si un deutor es troba en situació de morositat amb la UPC
2. **Suport a les UTG en relació a aquells deutors amb morositat a diverses unitats:** coordinar i participar en accions de reclamació conjunta
3. **Suport a la Comissió de Morositat:** elaboració d'informes de seguiment de la morositat i subministrament de dades per a la presa de decisions

CONCLUSIÓ

Com s'ha posat de manifest, les mesures per combatre la morositat dutes a terme els darrers anys han permès un millor control i la reducció de la morositat gràcies a la participació de coordinada de totes les unitats implicades.

Amb el nou document de Directrius de la morositat que es troba en procés d'aprovació es completaran aspectes als quals mancava un cert desenvolupament.

Aquest nou document té en compte a totes les unitats de la universitat implicades en el procés des de l'inici fins a la seva finalització. Detalla procediments i eines a utilitzar a totes les fases de la reclamació i estableix unitats responsables per a les diferents tasques. També desenvolupa la necessària formalització tant dels convenis/contractes/encàrrecs, com de les reclamacions a deutors morosos, imprescindibles per a l'èxit d'accions en l'àmbit jurídic quan aquestes arriben a ser necessàries.